

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Rescriptis. Titvlvs III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE SVMMA TRINITATE, ET FIDE CATHOLICA.

TITVLVS PRIMVS. CAPITVLVM VNIC.

Spiritus Sanctus eternaliter à Patre & Filio, tanquam ab uno principio & unica spiratione procedit. Ioan. Andr.

Gregorius X. in generali Concilio Lugdunensi.

Ideli ac devota professione fatemur, quod Spiritus Sanctus eternaliter ex Patre & Filio, non tanquam ex duobus principiis, sed tanquam ex uno principio: non duabus spirationibus, sed unica spiratione procedit: hoc professa est hæcenus, prædicavit & docuit, hoc firmiter tenet & prædicat, proficitur & docet sacrosancta Romana ecclesia, mater omnium fidelium, & magistra: hoc habet orthodoxorum Patrum, atque Doctorum Latinorum, pariter & Græcorum incommutabilis & vera sententia. Sed quia nonnulli propter irremediabilem præsumptam ignorantiam in errores vanos sunt prolapsi: Nos huiusmodi erroribus viam præcludere cupientes, hoc sacro approbante concilio, damnamus & reprobamus omnes, qui negare præsumpserint, eternaliter Spiritum Sanctum ex Patre & Filio procedere: live etiam temerario ausu asserere, quod Spiritus Sanctus ex & Patre & Filio tanquam ex duobus principiis, & non tanquam ex uno procedat.

DE CONSTITUTIONIBVS. TITVLVS II.

CAP. I.

Non constituto Principi tollit primam contrarium, quamvis id non exprimat. Speciales consuetudines, & statuta rationalia non tollit, nisi id exprimat. Ioan. Andr.

Bonifacius VIII.

lect Romanus Pontifex (qui iura omnia in sermone pehoris sui censetur habere) constitutionem & condendo posteriori, priori (quamvis de ipsa mentionem non faciat) revocare noscatur. Quia tamen horum specialium & personarum singularium consuetudines & statuta, cum sint facti & in factis consistant, præsertim probabiliter ignorare. Ipsis (dum tamen sint rationabilia) per constitutionem à se noviter editam (nisi expresse caveatur in ipsa) non intelligitur in aliquo derogare.

CAP. II.

Non sunt dicta. Primum, quod statuta ordinario non legem probabiliter ignorant. Secundum, quod statuta Episcoporum non sunt diocesani subditum non ligat. Ioan. Andr.

Idem.

a. Papa cogitur confiteri. Do. & infidelis deponitur. xl. distin. si Papa per gl'issimide Magistram & ibi Doct. Theologus lib. 1. sent. 11. & 12. b. aliter, à Patre. c. Quæ dicitur quasi commune statutum, & verbum statuti respicit sui scripturam. dist. 4. non itaq. secundum Anb.

DE RESCRIPTIS.

TITVLVS III.

CAP. I.

Rescriptum impetratum ab excommunicato, est ipso iure nullum, & inde factum: nisi in causa excommunicationis vel appellationis. b. d.

Gregorius IX.

Ipsa iure rescriptum, vel processus per ipsum habitus non valeat, si ab excommunicato (super alio quam) excommunicationis vel appellationis articulo fuerit impetratum.

CAP. II.

Ter clausulam, quidam alii, possunt sibi quatuor conveniri, quorum nomina in primo citatorio exprimentur, ne variationi sit locus. Ioan. Andr.

Innocentius III. in concilio Lugdunensi.

Um in multis iuris articulis infinitas reprobetur, providè duximus statuendum, ut per illam generalem clausulam, quidam alii, quæ frequenter in literis nostris inseritur, ultra tres vel quatuor in iudicium non trahantur. Quorum nomina in primo citatorio exprimat impetrator: ne locus fraudi forsitan relinquatur, si circa ea possit libere variare.

CAP. III.

Si actor contrarietatem super pluribus personarum literas impetret ad diversos, non vultens literas, nec processus earum: & res contentiones in expensis. Et idem in eo conveniens vel reconveniens ad eorum, eodem durante iudicio. b. d. Ioan. Andr.

Idem in eodem.

Dispensatio litium æquitatis compendio volentes qua possimus industria coarctare, statutum felicis recordationis Gregorii Papæ noni prædecessoris nostri, super hoc editum amplantes: Decernimus, ut si quis contra alium plures personales movere voluerit questiones, non ad diversos iudices, sed ad eosdem super omnibus huiusmodi questionibus literas studeat

a. Doct. hic not. quod laici legantur statuto Episcoporum in favore animæ facti. c. novus. de iudic. c. inter. de purg. can. Font.

Cccc

impetrare. Qui vero contrarium fecerit, omni commo- do a careat literarum: nec processus habitus valeat per easdem, reo, si eum per ipsas citavit vel fatigaverit, in ex- pensis legitimis condemnandus. Reus quoque si eod- em durante iudicio auctorem sibi obnoxium dixerit, re- conventio beneficio vel conventionis (si contra eum literas impetrare maluerit) de iure suo debet apud eod- em iudices experiri: nisi eos ut suspectos poterit recusa- re: simili poena (si contra hoc fecerit) puniendus.

CAP. IV.

Receptus per literas facultatis, si ad recipientes spectabat recep- tio, ipsorum, & non Papa auctoritate intelligitur esse receptus: nisi in literis aliud esset expressum. Si autem receptio non spectabat ad eos, tunc Apostolica auctoritate dicitur receptus. h. d. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

Umaliquibus recipiendi aliquem in canonicam ali- cuius ecclesie, non obstantibus eiusdem ecclesie pri- vilegiis, consuetudinibus, vel statutis iuramento, confir- matione Apostolica, vel quacunque firmitate alia robor- atis, per nostras literas concedimus facultatem, si cano- nicorum receptio alias in ipsa ecclesia non spectat ad eos, quibus huiusmodi literae diriguntur, sed ex earum viribus recipiunt potestatem, is qui recipitur, auctoritate Apo- stolica dignoscitur esse receptus. Si vero canonicorum receptio alias pertinet ad eosdem, non Apostolica, sed recipientium censetur auctoritate receptus: nisi quod eum auctoritate nostra recipientem, in nostris literis ca- veretur expressis.

CAP. V.

Rescriptum papae quod concedit promotionem primo- rum beneficiorum usque ad beneficium papae, extinguitur morte papae: scilicet si ibi dicitur, usque ad beneficium Apostolica sedis: nec intelligitur tale rescriptum de beneficiis prius non canonice de- sentis. h. d. Ioan. And.

Idem.

Si gratia tibi a Romano Pontifice concedatur, urbe- nica b, quae tempore tuae promotionis obtinebas, & posses usque ad tuae voluntatis beneficium retinere: huiusmodi gratia per eius obitum (per quem ipse be- neficium omnino extinguitur) eo ipso expirat. Secus autem si usque ad Apostolicam sedis beneficium gratia concedatur praedicta: tunc enim (quia sedes d ipsa non moritur) durabit perpetuo: nisi a successore fuerit re- vocata. Per textum vero talis concessionis, quae debet (cum sit ambitiosa) restringi, ea solum beneficia, quae ca- nonice obtineas, potes licite retinere.

CAP. VI.

Vacatio per mortem, & vacatio per renunciationem sunt diversa: & ideo in literis ad beneficia impetrata, uno expresso non venit reli- quum. h. d. Ioan. And.

Idem.

Si ceptum ab Apostolica sede mandatum, ut ab ali- quo beneficii (quod obinet) resignatione recepta, ipsum alteri conferas & assignes: adimplere non potes, si ille antequam resignet, rebus eximat humanis. Cum non per resignationem vacaverit, sed per mortem. Nisi de intentione mandantis aliud appareret expref- se. Si duo super eodem beneficio literas impetrent, primo eorum per illius obitum, qui tenebat, secundo vero per cessionem eiusdem ipsum proponente vacare: se-

a Hoc est, si virtute primi rescripti ad verfarium erat in mira, mala fide interrupta prescriptio propter secundum rescriptum ad a- lium, omnes isti effectus percutit. Phi. Et vide e procedere etiam in delegatis ad inferioribus a Papa. Anch. Phi. Do. Font. b Quia nomine beneficii intelligatur, vide Dico. in i. cum olim. de proben- & dix. Plura beneficia sine dispensatione tenere licet. i. eod. tit. gra- tia. Dom. c obtinere, possit, &c. d In Codic. Barbat. sede, Apostolica.

cundus (cum beneficium ipsum cessione non morte vaca- verit) debet primo in ipsius allocatione preferri.

CAP. VII.

Licet igitur beneficium sibi collatum, in impetratis alterius illius mentionem non fecerit, valens litera: alteram tamen eligi, si de iure simul teneri non possint. Ioan. And.

Idem.

Impetrante super beneficio a sede Apostolica te- nentis de alio beneficio ab Episcopo tuo antea tibi oblati & ignorantia collato nullam (cum tempore imp- etrationis nescires) feceris mentionem. Veniuntque tamen (si talia sint beneficia, quae simul nequeant de- jure teneri) habere non potes: sed eligas, quod ex eis ma- lueris retinere.

CAP. VIII.

Si resistatur, qui ad gratiam revocatum sine alterius prejudi- cio intelligitur resistatur: unde alter ante resignationem impetra- ti, praefert non debet. h. d. Ioan. And.

Idem.

Quamvis is, cuius gratia (per quam mandatur a- lii in certa ecclesia providi de beneficio proxime vacaturo) per nos fuerit revocata, rescriptum a nobis deo- ab eadem: non tamen ei: cui post revocationem, & ante restitutionem praedictam, similis in eadem ecclesia gra- tia facta fuit, nisi de hoc b expresse dixerimus antea, re- tinere debet. Cum talis rescriptum (ubi aliud non exprimi- tur) intelligatur fieri sine iuris praedicti alicui.

CAP. IX.

In literis ad beneficia impetrata inscribitur tempus data: unde per illas beneficium curatum obtinere non potes, qui tunc non sit maior, illo tempore minor erat. h. d. Ioan. And.

Idem.

Secundo tempore, quo tibi de beneficio cura, vel sine cura mandavimus provideri, ad obtinendum cor- tum beneficium, idoneam e non habebas artem: tibi, licet nunc legitime effectus sit artem, auctoritate litera- rum huiusmodi (cum tempore datae ipsarum adhuc non esses idoneus) de beneficio curam animarum habente ne- quaquam poterit provideri. Beneficium autem sine cura (cum ad ipsum sufficienter tunc artem haberes) per eas licite poteris obtinere.

CAP. X.

Gratia generalis non praedictat specialis, & debet sacre me- mensionem de praecedenti privilegio, consuetudine vel statuto. h. d. Zenz.

Idem.

Si propter tua debita perfolvenda fructus benefi- ciorum primi anni, quae in tua vacabunt dioecesi (non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, privilegiis, vel statutis, per quae nostra impediti possent concessio) usque ad quinquennium de speciali gratia concedimus: inter- ceptionis nostrae nequaquam existit, si fructus huiusmodi, ecclesiarum fabricae vel alteri usui, seu cuiquam singu- lari personae, de speciali consuetudine, privilegio, vel sta- tuto forsitan debeantur: quod eis per concessionem ipsam (nisi hoc expresse caveatur in ea) praedictum aliquod generetur.

CAP. XI.

Causa ab Apostolica sede, vel eius legato committi debent di- gnitatem obtinentibus, vel communitatibus ecclesie cathedralis. Nec trahantur debent nisi in exarationibus, vel in iis rescriptis. h. d. W. ad h. Cum vero.

a Hodie huiusmodi mandata de providendo omnino sine sub- lata per Concilium Tridentinum. s. de reform. c. 19. b nisi hoc, &c. c qua sit idem aetas in quibuslibet ordinatis, tradit Favonius. e sine inordinata, de prob. d Papa in beneficiis praedictis potest alterius iuri, nam in beneficiis omnia potest. c. i. inf. de pro- bendo.

Idem.

Quotum a quod circa iudices à sede Apostolica de-
terminatum super edictis, cum quaedam contenta
non communi utilitate credebantur inducta
causae exposita docuit tendere dignoscantur ad no-
tam conditionem presentem: quam irrefragabiliter observa-
re debent. Sane cum igitur ut nullis, nisi dignitate
sufficiens, aut personam obinentibus, seu ecclesiarum
beneficiis canonice, causae auctoritate literarum sedis
obsequer, vel legatorum eiusdem de cetero commit-
tatur: nec audiantur alibi, quam in civitatibus, vel lo-
calibus, ubi possit commodè copia peritorum b

Idem. Et res ipsam dicesse existentibus, causa committi non
debet, nisi in sex casibus, in quibus tamen non trahetur
causa ad eam. Et nisi in duobus ultimis casibus impetrans
per personam suam fecerit de illis, repellatur à iudice: & in ex-
tra ordinariis, hoc dicit, 199, ad 5. Cum autem Dom-

Idem. Verò ejusdem civitatis seu diocesis fuerint actor
reus, extra ipsas causas non committatur, nec conve-
niant aliqui eorundem: Nisi ab Episcopo contra ali-
quem de sua diocesi, vel ab aliquo contra eum, aut con-
tra copulatum, seu contra universitatem civitatis,
aut castri fuerit à iudice dirigenda: vel nisi actor can-
onicum seu diocesim intrare non audeans, aut sui
iudicium potentiam merito perhorrescens, eum intra i-
udicium convenire se curet: in his quippe casibus extra
diocesim & diocesim possit contra predictos cau-
sam committere: nullam tamen eorum ultra unam dietam à
loci diocesi valeat conveniri. Sed & in duobus ul-
timis casibus, nisi impetrans de predicto timore (quem in
casu commissionis exprimitere tenetur) primo fidem
iudicis saltem per proprium iuramentum, iudex ipse
iudicatus in causa procedat, sed parres à sua jurisdic-
tione dimittens, impetrantem eundem in expensis legitimis
suis puni condemnet.

Idem. In rebus diversis diocesis debet impetrare delegatum,
si in aliis non vel in alia non propria, nec ultra unam dietam
impetrari à Dominiis.

Idem. Conventum actor & reus civitatis & diocesim fue-
rit, si actor in civitate vel diocesi rei iudi-
candi habitaverit, ipsum non in sua, sed in alia civitate
aut diocesi libere impetrare valeat, reumque trahere
in eam: dummodo locus, ad quem eum traxerit, ul-
tra unam dietam (sicut in casu alio pramittitur) minimè
excedat.

Idem. Delegatus a locum commissionis, nec partes citare, nec cau-
sam agere potest sine expresso partium consensu, nec subdelega-
re nisi per litteras alio, quibus hic expressa, h. d. Ioan. And.

Idem. In quoque casuum praedictorum iudex extra ci-
vitatem seu diocesim, in quibus deputatus fuerit, citet
reus, nec de causa sibi commissis cognoscat: nisi ad id
expressè accesserit earundem & assensus. Neque alibi,
quam in illas, & personis duntaxat designatis superius,
committatur, à quomodolibet vices suas.

Idem. Nisi debet à partibus recipere, nisi esculentum &
oblatum, quod paucis possit consumi diebus: vel
peritorem de rebus, si non sunt pauperes, quando pro necessitate vel
causa, non rationis extra depositum pergeret, hoc dicit, Do-

Idem. Quae ut gratis, & cum omni puritate iudicium co-
mmissum procedat, nullum munus vel quicquam aliud

(nisi forsitan esculentum vel poculentum mera liberalitate
oblatum, quod paucis consumi possit diebus; vel nisi cum
ipsum propter causam sibi commissam contigerit extra
suum domicilium proficisci, moderatas expensas) reci-
pere ab eisdem partibus qualitercumque praesumat.
Provisurus attentè quod in ipsis expensis modum nequa-
quam excedat: nec plus ab una parte, quam ab alia exi-
gat, cum commune gerat negotium, utriusque: quòdque
(ubi causa sic commissis utilitas vel necessitas non exer-
gerit) occasionem propter habendas expensas proficif-
cendi extra domicilium non assumat: sed & ubi notabi-
liter fuerint pauperes a litigantes, etiam pro expensis
nil prolixi exigit ab eisdem.

Idem. Delegatus nisi indigeat, non assumat esculentum: alia de suo illi
provident. Sieget, non suspectum partibus assumet, cum moderato
salario à partibus solvendo.

Idem. Assessorum autem, ut quandoque b faciunt aliqui
fraudulenter (nisi eo indigeat, quod conscientie relinqua-
tur ejusdem) sibi nequaquam adjungat: alioquin de
suo proprio providere teneatur eidem. Si autem indi-
geat, ipsum neutri parti suspectum assumens, ei de com-
petenti salario, providè moderando ab eo, faciat à parti-
bus communiter provideri.

Idem. Delegatus taxare debet salarium notariorum, nec participare
debet cum ipsis vel assessoribus in salario, h. d. Dom.

Idem. Notarium verò vel notarios, in causa sibi commissis
scribentes, qui ut plurimum in exigendo salario metas
rationis excedunt, (ut ad ipsius spectat officium,) pruden-
ter retinet. Nec cum ipsis, aut cum assessore praefato lu-
crum participet ullo modo.

Idem. Delegatus recipiens aliquid contra prohibitionem huius ca-
pituli, tenetur restituere, non obstantè dantis remissione, Ioan.
And.

Idem. Si quid autem contra constitutionem praesentem
receperit, ad ipsius restitutionem integram teneatur.
Nulla eorum quibus restitutio facienda fuerit, remissio-
ne ullatenus profutura eidem.

Idem. Delegatus non debet vocare testes, nisi statu causa requirente:
& producens illis administrare debet expensas in veniendo & rede-
undo, Dominicus.

Idem. Pro ferendo quoque testimonio (praetextu cuius ali-
qui alios fraudulenter interdum à iudicibus vocari pro-
curant, ut eos laboribus & expensis fatigent, aut extor-
queant aliquid ab eisdem) nullam ullatenus d conve-
ner: nisi quando conditio & status causae requirent. Sed
nec tunc, nisi à producendo competentes (vocat pro te-
stimonio, veniendo, stando, & redeundo) faciat mini-
strari expensas.

Idem. Cista contra decretalem sunt ipso iure nulla, h. d. Et non divi-
ditur.

Idem. Quidquid autem contra praemissa vel eorum aliquod
contigerit attentari, sit ipso iure irritum & inane.

Idem. C. A. P. XII.

Idem. Sola praesentia praesentatio & receptio in canonicum secundi im-
petrans in eadem ecclesia, non excludit primum impetrantem, à
praesentia vacante tempore sua receptionis, vel post à vacante ante
suam receptionem vel praesentationem: hoc si per processum
executoris, vel interpositionem decreti pro primo impetrante asse-
nta existeret: nisi dolo vel negligentia excluderetur ab eadem, h. d.
Dominicus.

Idem. Tibi qui gratiam in e Bituren. ecclesia impetrasti à
nobis certo executori concessio, qui te in canoni-
cum recipi faceret, & de praesentia tibi (si qua in eadem
ecclesia tunc vacabat: alioquin de vacatura f proxime)

a Paupertas excusat ab onere expensarum. Dom. b Iura
disponunt super eo quod non sit saepe, sed quandoque, De. c Vid. l.
si reus s. omni ff. de pig. ac. d convent. e Britiens. al.
Retaren. f Hodie mandata de providendo, & gratias expella-
trivas omnino sustulit Conc. Trid. sess. 24. de reform.
Cccc 2

provideret: alius similem gratiam post tuam impetrationem obtinens in eadem, licet prius, quam tu suas literas presentaverit, & in canonicum sit receptus, in prae-benda tempore tuae receptionis, vel etiam post vacante (ex quo alterante tuam receptionem collata non exitit) auferri non debet. Idem quoque si ante receptionem tuam in canonicum vacaverit prae-benda, per processum sui executionis, qui ei, ad quem prae-benda collatio pertinebat, notificaverit, quod eam volebat per huiusmodi possessionem conferre: aut interdixit ne conferret eandem, seu illam sine reservatione collationi: praefertim, si interpositione decreti affecta: tunc enim tibi & non alteri debet prae-benda huiusmodi assignari. Quinimo si ante receptionem & presentationem etiam tuam, prae-benda vacavit, idem erit censendum, si in huiusmodi gratia tibi facta decretum a nobis fuerat, irritum & inane, quod contra ipsam coningeret attentari. In praedictis a itaque casibus debes tu prae-bendam vacantem potius, quam impetrator ultimus obtinere: dum tamen dolus tibi non possit, vel notabilis negligentia imputari.

CAP. XIII.

Si primo sub conditione provideret mandatur, & secundae pars impetrans (priusquam veniat conditio) a Papa vel executor suo canonicatum obtineat, in affectu prae-benda primo praefertur. Ioan. And.

Idem.

SI pro te alicui directa fuerint scripta nostra, ut tibi de canonicatu, & prae-benda ecclesiae de Biverno (si ad id accederet Episcopi & capituli ecclesiae praedictae assensus) auctoritate Apostolica provideret. Alter postmodum impetrans, qui ex collatione Apostolica sedis, vel executoris super hoc deputati provisione (priusquam Episcopi & capituli praedictorum assensus ad provisionem tibi accederet faciendam) canonicatum obtinuit Biverno, (licet tu interveniente postea praedictorum assensu dicti prioris mandati auctoritate in canonicum ipsius ecclesiae sit receptus) in prae-benda vacante tibi restitit, antefertur.

CAP. XIV.

Hae est sententia decretalis, & per Ioan. And. subditur glossata: Et potest sic secundum eum summari: Se inter duas impetrantes non appareat prioritas, &c. haec decretalis duo membra distinguit, & in secundo subdividit. Ex parte patet secundum Ioan. And. licet glossa prima latius summat.

Idem.

D Vobis e super provisione simili sibi facienda in eadem ecclesia, literas a nobis obtinentibus una die, certis eis executoribus deputatis, si non appareat, quis primo impetraverit ex eisdem, is eorum, cui canonicatum contulimus, est in prae-benda preferendus alteri, qui a nobis canonicatum non exitit affectus: licet priusquam alius eis (ad quos spectat canonicorum receptio, & collatio prae-bendarum) suas presentaverit literas, & ab eis in canonicum sit receptus. Si vero neutri eorum vel utrique canonicatum contulimus, tunc (ex quo in gratia sunt aequales) is, qui primo presentaverit, erit potior in prae-benda. Quod si forsitan ambo simul in presentando concurrant, si ad quos (ut praenotatum) spectat canonicorum receptio & collatio prae-bendarum, vel eorum maior pars, ex eis alterum, quem voluerint, eligere teneantur: quo electo, alius omnino careat impetratis: nisi ex tenore literarum ipsius expressè appareat, quod atque ipsorum voluerimus providere.

CAP. XV.

Omnis indulgentia concessa a Bonifacio, vel sui praedecessoribus, clericis, de praecipendis perpetuis fructibus suorum beneficiorum, a Quibus, b Biteronsis, c Meminisse semper oportet tenore quo servavit Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 19.

ficiorum in absentia, sive revocata. Et praefertur tibi si tu persistens non daveris. Ioan. And.

Via per ambitionem importunitatem potentior est nos, quam nonnulli praedecessores vestri Bonifacii indulgentias perpetuas multis concessionibus percipiendis fructibus beneficiorum suorum, (quibus tibi a quorundam duntaxat exceptis) interdictis essent, sive in ecclesiis sacrum altera indultio, aut in Romana curia morantur, & ad aliam locum, vel etiam ubicunque: ex quo iustitiam veram vagandi, & dissolutionis praeparati magis, quam utilius divinus, quem desideramus augere, & illustrare plerumque (propter quod beneficium ecclesiasticum) omittitur. Nos volentes emendare prae-bendam quantum possumus adversus futura crederet, omnium huiusmodi similes indulgentias (persecutorum, non solum dignitatis datas) penitus revocamus. Et canonicationem nostris volumus exulare temporibus, quaeque nobis licere non patimur, nostris successoribus transcamus.

DE CONSVETUDINE TITVLVS IV.

CAP. I.

Traxerit consuetudinis etiam iurata, vel quocumque modo observata, non potest quis nisi iuram perjuratum, equum, aut aliud perpetuum officium, simul cum canonis & prae-benda in qua ecclesia absque dispensatione sibi Apostolica sedis, vel in obsequio tenent: Et contra praesumptum, irritum est irritum. And.

Bonifacius VIII.

Consuetudinem, quam in vestris ecclesiis tam asseritis tanto tempore, quod in consuetudine memoria non existit, videlicet quod ipsi tunc sex canonici duos personatus, aut duo dignitates praepositorum, seu administrationum, aut duo officia, vel eorum alterum cum reliquo in simul & prae-bendam sine in ea licite absque dispensatione sedis Apostolicae finire: corruptelam (cum sacris sit iuramentis canonis, & de ambitionis radice processerit) merito reprobamus, eam auctoritate Apostolica reprobandam, & contra ipsius observantiam, etiam si iuramentum iuratum esset (cum iuramentum iniquitatis vinculum non tenet, & certum non tenet): Struentes, ut (sicut praedictum) eorum vix dignè valeat aliquis adimplere, nisi prae-bendam, si unicum personatum vel dignitatem, non possituram, siue administrationem, vel officium personatum, quocumque nomine censatur, cum iuramentum in simul absque dispensatione sedis Apostolicae obtinere, vel iam obtenta tenere. Quae quoque secus praesumptum fuerit, irritum & inane habet.

CAP. II.

Non valet consuetudo, quod ab officiali Episcopi ad Episcopum appellatur. Ioan. And.

Idem.

Non putamus illam consuetudinem quae in tempore de facto servatam consuevit, irritam esse ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum appellari. Ne ab eodem ad seipsum (cum sit iudex in totum) appellatio in eo potest videri.

a Appellatione fructuum venientium in materia de rebus. b De Font. c Vide Cons. Trid. sess. 24. de reform. c. 19. d Consuetudo magis declaratoria extenditur ad praesentia, etiam si certum sit iudex in totum fuisse declaratum, dummodo declaratio sit non videri. De 2. de 2.